

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України
від 05 червня 2013 року № 683)

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ГОРЬКОГО

"Затверджую"
Перший проректор ДонНМУ
проф.П.Г.Кондратенко
"__" _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НЕЙРОХІРУРГІЯ. Елективний курс «Актуальні проблеми нейрохірургії».

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 1101 «Медицина»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 7.110101 «Лікувальна справа», 7.110104 «Педіатрія», 7.110105 «Медико-профілактична справа»

(шифр і назва спеціальності)

факультет медичний

(назва факультету, відділення)

кафедра неврології, медичної генетики та нейрохірургії

(назва кафедри)

Нормативні дані:

Форма навчання	Курс	Кількість годин				СРС
		кредитів	ВСЬОГО годин	аудиторних		
				лекцій	практичних	
денна	5	1	30	0	10	20

Робочу програму складено на підставі типової програми, затвердженої Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України у 2008 р.

Робочу програму склали: зав. каф. доц. Селезньова С. В., доц. Козинський О. В., ас. Калач О. В., ас. Мельниченко О. С.

Програму обговорено на засіданні кафедри "28" серпня 2015 р.
Протокол № 1/15-16

Завідувач кафедри доц. Селезньова С. В.
(вчене звання, ПІБ, підпис)

Програму ухвалено на засіданні циклової комісії "10" вересня 2015 р.
Протокол № 1

Голова циклової методичної комісії проф. Г. Є. Самойленко
(вчене звання, ПІБ, підпис)

2015 – 2016 навчальний рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <u>1101 медицина</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>1101 медицина</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>7.110101 «Лікувальна справа»</u> <u>7.110104 «Педіатрія»</u> <u>7.110105 «Медико-профілактична справа»</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		5-й	
Індивідуальне завдання <u>реферат</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 30		9-10-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента – 20	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	0 годин.	
		Практичні, семінарські	
		10 годин	
		Лабораторні	
		годин	
		Самостійна робота	
		20 годин	
		Індивідуальні завдання: реферат	
Вид контролю: Поточний			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: аудиторних – 33,3%, самостійної роботи студента – 66,6%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: отримання знань та практичних навичок щодо виявлення основних неврологічних синдромів і визначення топічного ураження нервової системи; вміння поставити попередній діагноз, визначити тактику ведення хворого і надати невідкладну допомогу.

Завдання:

1. Визначити основні симптоми і синдроми уражень нервової системи.
2. Інтерпретувати дані функціональної анатомії та клінічної фізіології нервової системи.
3. Визначити етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку основних неврологічних захворювань.
4. Ставити попередній діагноз основних нейрохірургічних захворювань. Аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження.
5. Планувати практику ведення хворого з нейрохірургічною патологією.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

1. Основні та допоміжні методи дослідження і послідовність їх застосування в діагностиці черепно-мозкової травми.
2. Класифікація черепно-мозкової травми.
3. Клініка, діагностика, лікування черепно-мозкової травми.
4. Гіпертензійний синдром, основні патогенетичні механізми його формування.
5. Вогнепальні ушкодження черепу та м'яких тканин. Класифікація. Перша допомога. Спеціалізована допомога.
6. Вогнепальні ушкодження черепу та головного мозку. Класифікація. Перша допомога. Спеціалізована допомога.
7. Вогнепальні ушкодження хребта та спинного мозку. Класифікація. Перша допомога. Спеціалізована допомога.
8. Реабілітація хворих з вогнепальними ушкодженнями головного мозку.
9. Реабілітація хворих з вогнепальними ушкодженнями хребта та спинного мозку.

вміти:

1. Визначати етіологічні і патогенетичні фактори найбільш поширених нейрохірургічних станів.
2. Визначати тактику ведення нейрохірургічних хворих та аналізувати дані допоміжних обстежень.
3. Представляти типову клінічну картину та формулювати діагноз вогнепальних ушкоджень черепу, головного мозку, хребта та спинного мозку.
4. Аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження нейрохірургічних хворих.
5. Ставити діагноз та надавати екстрену медичну допомогу нейрохірургічним хворим при невідкладних станах.
6. Демонструвати володіння методами відновного лікування нейрохірургічних хворих.

2. Структура навчальної дисципліни

Модулі, змістові модулі, теми	Кількість годин (кредитів)				Рік навчання
	всього годин/кредитів	лекцій	практичні	СРС	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1: «Нейрохірургія». Елективний курс: «Актуальні проблеми нейрохірургії».	30/1	0	10	20	5
Цілі модуля:					
Змістовий модуль 1. «Нейрохірургія». Елективний курс: «Актуальні проблеми нейрохірургії».					
Тема 1. “Вогнепальні поранення (пошкодження) черепа та головного мозку”	12		5	7	
Тема 2. “Вогнепальні поранення (пошкодження) хребта і спинного мозку”	12		5	7	
Робота над рефератом.	6			6	
Разом за змістовим модулем 1	30/1	0	10	20	5
Разом за модулем 1	30/1	0	10	20	5

3. Тематичний план лекцій

Модуль 1. «Нейрохірургія». Елективний курс: «Актуальні проблеми нейрохірургії».

Змістовий модуль 1. «Нейрохірургія». Елективний курс: «Актуальні проблеми нейрохірургії».

№ з/п	Тема	Кількість годин
1		

4. Тематичний план практичних занять

Модуль 1. «Нейрохірургія». Елективний курс: «Актуальні проблеми нейрохірургії».

Змістовий модуль 1. «Нейрохірургія». Елективний курс: «Актуальні проблеми нейрохірургії».

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Вогнепальні поранення (пошкодження) черепа та головного мозку	5
2	Вогнепальні поранення (пошкодження) хребта і спинного мозку	5
	Всього	10

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

Модуль 1. «Нейрохірургія»

Змістовий модуль 1. «Нейрохірургія»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Вогнепальні поранення (пошкодження) черепа та головного мозку.	7
2	Вогнепальні поранення (пошкодження) хребта і спинного мозку.	7
3	Робота над рефератом.	6
	Всього	20

6. Індивідуальні завдання

1. Робота над рефератом.

7. Методи навчання

1. Практичні заняття.
2. Самостійна аудиторна та позааудиторна робота.

8. Методи контролю

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів на кафедрі нейрохірургії є знання, уміння та навички. У зв'язку з чим на кафедрі для діагностики рівня студентів застосовуються наступні засоби: на поточних практичних заняттях, та на заняттях контролю змістового модулю - комп'ютерні тестові завдання, тестові завдання на паперових носіях. В усіх випадках використовуються тести типа А, тести з конструктивною побутовою відповіді, ситуаційні задачі, тощо.

9. Перелік питань до підсумкового модульного контролю

Модуль 1.

10. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для студентів 5 курсу медичних факультетів із самостійної підготовки до практичних занять з модулю «Нейрохірургія» //Донецьк 2009, 40 с, УДК 616.831-005.1 – 085// ББК 56.127.703
2. Методичні вказівки для проведення практичних занять викладачами кафедри з дисципліни «Нейрохірургія» //Донецьк 2009, 41 с, УДК 616.831-005.1 – 085// ББК 56.127.703

11. Рекомендована література

Базова

1. Сіпітий В.І. Нейрохірургія. Підручник для вищих медичних навчальних закладів. – Харків ТОВ «Кроссрод», 2011. – 740 с.
2. Мументалер М. Неврология / Марко Мументалер, Хейнрих Маттле; Пер. с нем.; Под ред. О.С. Левина. – М.: МЕДпресс-информ, 2011. – 920 с.
3. Педаченко Г. О. Курс выбранных лекций з нейрохірургії. Відкрита черепно-мозкова травма. вогнепальна черепно-мозкова травма. Київ, 1995.
4. Полищук Н. Е., Старча В. И. Огнестрельные ранения головы. Киев, 1996.
5. Горбач И. Н. Критерии диагностики в неврологии // Нозоматика. – М.: Высш. шк., 1997.
6. Ковальчук Л. Я., Полищук В. М, Цимбалюк В. І. та ін. Атлас хірургічних операцій та маніпуляцій. – Тернопіль: Мед. акад. 1997.
7. Олешкевич Ф. В., Олешкевич А. Ф. Нейрохирургия: Операции на головном мозге. – М.: Высш. шк., 1993.
8. Коновалов А. Н., Лихтерман Л. Б., Потапов А. А. Нейротравматология. Справочник. – М.: ИПУ «Вазар-Ферро», 1994.

Допоміжна

1. Пастер С. Основы нейрохирургии. Пособие для врачей и студентов медицинских вузов. Перевод с венгерского. – Будапешт: Из-во АН Венгрии, 1985.
2. Лебедев А. В., Бывковников Л. Д. Руководство по неотложной нейрохирургии. – М.: Медицина, 1987.
3. Угрюмов В. И. Хирургия центральной нервной системы. – Л.: Медицина, 1969. – Ч 1.

4. Ромоданов А. П., Мосийчук Н. М., Холопченко Д. И. Атлас топической диагностики заболеваний нервной системы. – К.: Высш. шк., 1987.
5. Ромоданов А. П., Зозуля Ю. А. и соавт. Оперативные вмешательства при заболеваниях головного мозга. – К.: Здоровье, 1986.

12. Інформаційні ресурси

1. Накази Міністерства охорони здоров'я України, стандарти і протоколи діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів.
2. Рекомендована література.
3. Методичні рекомендації для студентів та викладачів.
4. Алгоритми надання допомоги при невідкладних станах.
6. www.medinfo.dp.ua/_stat/s037 - «Оказание неотложной помощи в экстремальных ситуациях»
7. www.critical.ru/mk - «Медицина катастроф»